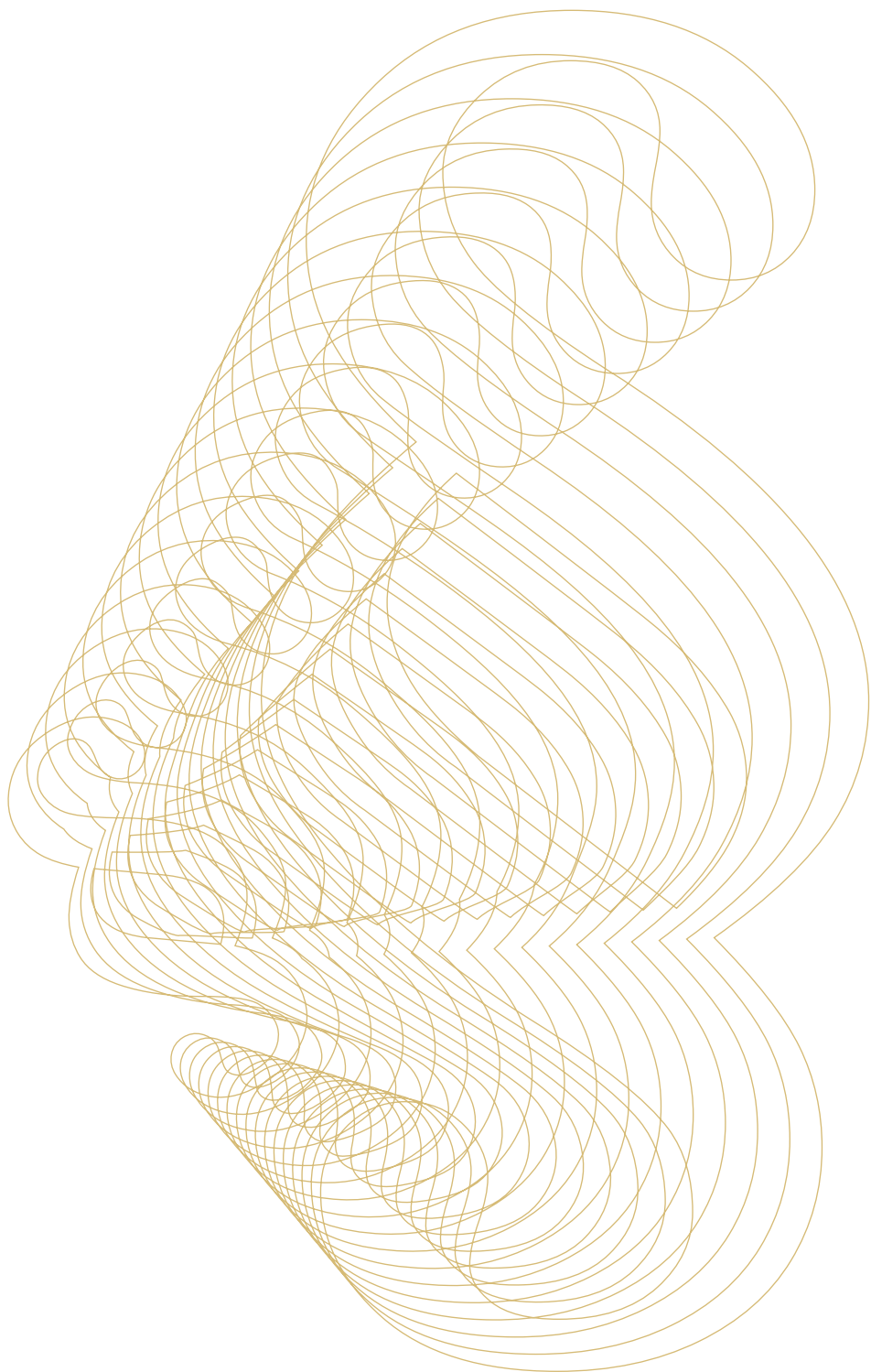

INNSTILLINGSRÅDET
FOR DOMMERE

ÅRSMELDING

2011

INNSTILLINGSRÅDET

Innstillingsrådet for dommere (Innstillingsrådet) ble etablert 1. november 2002 i forbindelse med den store domstolsreformen, som overførte det administrative ansvar for domstolene fra Justisdepartementet til Domstoladministrasjonen (DA).

For at domstolene skal ivareta samfunnets krav og forventninger, er det en forutsetning med utnevning av dyktige, innsiktsfulle og uavhengige dommere. Det er lagt opp til en bred dommerrekruttering, slik at dommerne som utnevnes har forutgående kunnskaper fra ulike områder av samfunns- og rettslivet. Utnevningssprosessen skal tilfredsstillende de vanlige krav til en grundig og effektiv utvelgelses- og utnevningssmåte og i tillegg ivareta endel særlige hensyn og prinsipper, som følge av domstolenes spesielle stilling i samfunnet.

Innstillingsrådet er et eksternt, uavhengig organ. Den nærmere regulering fremgår av domstollovens §§ 55 a-c. Rådets hovedoppgave er å gi innstilling til Kongen vedrørende dommerutnevnelser. Utnevningsskompetansen ligger hos Kongen i statsråd, etter at saken er undergitt en meget begrenset prøving i Justisdepartementet.

Etablering av denne fremgangsmåte for dommerutnevnelser bygger på avveining av blant annet demokratiske, konstitusjonelle, personalfaglige og allmenne hensyn. Lovgiver ønsket ikke et laugstyre hvor hele utnevningssprosessen ville skje innenfor domstolene og heller ikke en korporativ prosess i et organ sammensatt av representanter fra arbeidsgiver og arbeidstaker. Dette er utførlig drøftet i NOU 1999:19 og Ot. prp. 44 (2000-2001).

Innstillingsrådet gir innstillinger for faste dommer- og domstollederstillinger i alle tre rettsinstanser i de alminnelige domstoler (med unntak for høyesterettsjustitiarius) og for begge instanser i jordskiftedomstolene. Innstillingsrådet gir videre innstilling ved konstitusjoner over ett år. Konstitusjoner inntil ett år besluttet av Innstillingsrådet og DA, jf domstollovens §§ 55 e-f. Konstitusjoner av høyesterettsdommere behandles ikke av Innstillingsrådet, men av Justisdepartementet.

Innstillingsrådet har beskrevet sitt arbeid og grunnlaget for de vurderinger som foretas i et praksis- og policynotat. Dette notatet omhandler de formelle rammer for utnevning av dommere, hva som vektlegges ved vurderingen av søkerne, samt prosessen med intervjuer, referanseinnhenting og oversendelse til Justisdepartementet. Innstillingsrådets notat er åpent tilgjengelig på Innstillingsrådets hjemmeside.

INNSTILLINGSRÅDETS SAMMENSETNING OG MEDLEMMENES FUNKSJONSTID

Innstillingsrådet skal ifølge domstollovens § 55 a bestå av tre dommere fra de alminnelige domstoler, en advokat, en jurist ansatt i det offentlige og to medlemmer som ikke er jurister. Når Innstillingsrådet behandler saker som gjelder utnevning eller konstitusjon av jordskifteoverdommere og jordskiftedommere, deltar en dommer fra jordskiftedomstolene og en jordskifte kandidat i stedet for henholdsvis en dommer og juristen ansatt i det offentlige.

Rådets medlemmer oppnevnes av Kongen, som også oppnevner lederen. I tillegg oppnevnes personlige varamedlemmer. Oppnevningstiden er fire år, med adgang til gjenoppnevning for en periode. Rådet har etablert nestlederfunksjon og velger selv nestleder.

Innstillingsrådet for dommere hadde i 2011 følgende sammensetning:

Sorenskriver **Yngve Svendsen** (leder)
Personlig varamedlem tingrettsdommer
Anne Marie Aarrestad
Avdelingsleder/tingrettsdommer **Ellen Meinich Martens**
Personlig varamedlem sorenskriver **Odd Arve Bartnes**
Direktør **Anne Pauline Jensen** (nestleder)
Personlig varamedlem personaldirektør **Eli Glamбек**
Ordfører **Paul Chr. Dahlø**
Personlig varamedlem pensjonist **Eirin Faldet** (til 30.04.2011)
Personlig varamedlem seniorrådgiver **Randi Øverland** (fra 04.11.2011)
Sorenskriver **Hilda Gerd Kolbjørnsen**
Personlig varamedlem lagdommer **Knut Røstum**
Advokat **Bjørn Harald Borg**
Personlig varamedlem advokat **Olav Eriksen**
Viserektor **Bjørn Goksøyr**
Personlig varamedlem IT-sjef **Øystein Lorentzen** (fra 25.03.2011)
Jordskifterettsleder **Ivar Øygard**
Personlig varamedlem jordskiftedommer **Liv Grimsmo**
Forsker **Solfrid Mykland**
Personlig varamedlem rådgiver **Annlaug Kjelstad**

Direktøren i DA eller den han bemyndiger, har møterett i Innstillingsrådet, og DA har i tillegg ansvaret for sekretariatsfunksjonen. Vanligvis møter avdelingsdirektør for juridisk enhet og medarbeidere fra administrasjonen. Arbeidsfordelingen mellom Innstillingsrådet og sekretariatet/DA, er nærmere fastlagt av Innstillingsrådet.

INNSTILLINGSRÅDETS AKTIVITETER 2011

Innstillingsrådet gjennomførte ni møter i 2011, og et todagers seminar. Møtene gjennomføres i hovedsak som dagsmøter. Innstillinger, konstitusjoner og prinsipielle diskusjoner vedrørende Innstillingsrådets oppgaver utgjør agendaen på møtene.

Innstillingsrådet vurderer fortløpende organisatoriske forbedringer med sikte på å markere Innstillingsrådets selvstendige og uavhengige stilling og samtidig finne frem til behandlingsformer som på beste måte ivaretar rask behandling og høy kvalitet. Det er viktig for rådet at prosessene oppleves som gode for søkerne, domstolene/ domstollederne og Justisdepartementet. Når praksis eller policy endres, blir praksis-/policynotatet oppdatert.

Særskilte informasjonsdokument til søkere og til domstolledere, årsmeldinger, opplysninger om Innstillingsrådets møteaktiviteter og innstillinger/vedtak m.v. er også tilgjengelig på Innstillingsrådets hjemmeside. Innstillingsrådet ønsker gjennom dette å gjøre sin virksomhet mer kjent og tilgjengelig.

I oktober 2011 gjennomførte Innstillingsrådet et seminar over to dager hvor tema bl.a. var kvalitetssikring av arbeidsprosessene samt ytterligere kompetanseheving på utvelgelsesprosessen, med innspill fra bl.a. et rekrutteringsfirma. Videre var det innlegg fra Domarnämndens leder i Sverige og Dommerudnævnelsesrådet i Danmark, som redegjorde for arbeidet med dommerutnevnelser i våre to naboland.

DOMMERUTNEVNELSER

Domstolene fikk tilført ekstra lønnsmidler til nye dommerstillinger i 2010. Dette fikk først effekt i 2011, slik at det ble kunngjort 17 nye stillinger. Alderssammensetningen blant dommerne viser at det blir mange dommere som går av med pensjon i de kommende årene. I 2011 var det 21 dommere som gikk av med pensjon, fire som sluttet av andre årsaker og tre som gikk over i andre stillinger. Av de 28 dommerne som sluttet i 2011 er sju fra jordskiftedomstolene og 21 fra de alminnelige domstolene.

I 2011 har det blitt utnevnt åtte domstolledere (tre i de alminnelige domstolene og fem i jordskiftedomstolene) og 45 dommere (derav to i Høyesterett, 15 i andreinstans,

27 i førsteinstans og én i jordskiftedomstolene). I tillegg kommer to konstituerte domstolledere (derav én i førsteinstans og én i jordskiftedomstolene) og 19 konstituerte dommere (seks i andreinstans, 11 i førsteinstans og to i jordskiftedomstolene). Innstillingsrådet har i den forbindelse vurdert totalt 789 søknader (det høyeste antallet noensinne) og gjennomført 290 intervjuer (dette gjelder både faste stillinger og utlyste konstitusjoner). I tillegg har det vært søknadsbehandling og intervju til konstitusjoner av ekstraordinære lagdommere.

Av de utnevnte i 2011 i de alminnelige domstolene, er:

- 49 % kvinner og 51 % menn
- 45 år gjennomsnittsalder ved utnevning

Av de utnevnte i 2011 i jordskiftedomstolene, er:

- 0 % kvinner og 100 % menn
- 53 år gjennomsnittsalder ved utnevning

Intervjuene

Intervjuene gjennomføres av en intervjugruppe bestående av to medlemmer fra Innstillingsrådet, samt en representant fra sekretariatet (DA). I tillegg deltar domstolstolleder dersom det ikke er et domstollederembete som skal besettes. Domstolleder blir bedt om å gi innspill vedrørende utvelgelsen av kandidater til intervju ved dommerstillinger.

Intervjuene gjennomføres som hovedregel ved den aktuelle domstol for embetet, noe som innebærer mye reisevirksomhet for Innstillingsrådets medlemmer og sekretariatet (DAs representanter). I tillegg til intervju innhenter intervjugruppen referanser for aktuelle kandidater til det enkelte embetet.

I saker med et betydelig antall søkere der også mange er ukjente for Innstillingsrådet fra tidligere, kan det være en særlig stor utfordring å velge ut hvilke som skal innkalles til intervju. For å få en grundigere og mer betryggende utsiling i disse tilfellene, ble det høsten 2011 prøvd ut

antall stillinger, og der det dels også var noe spesielle forhold. Økningen kan neppe ses som uttrykk for en generell økning i søkermassen som kan forventes å vedvare.

Domstoladministrasjonen har i 2011 lagt ned et betydelig arbeid for å øke søkerutfillet til dommerstillinger i jordskifterettene. Dette består bl.a. i å oppsøke utdanningsmesser for å informere om jordskifterettens arbeidsoppgaver. I tillegg er det inngått en detaljert samarbeidsavtale med UMB (Universitetet for miljø og biovitenskap) som blant annet omfatter samarbeid om rekruttering, læreplaner, undervisningsstøtte og støtte til stipendiatstillinger.

bruk av egne "silingsintervjuer" i forbindelse med en søkerrunde ved Oslo tingrett. De søkerne som det var tvil om skulle innkalles til ordinært intervju, ble innkalt til et forholdsvis kort "silingsintervju" à inntil 30 minutter. Dette medvirket til en grundigere og mer betryggende utsiling av hvem som skulle innkalles til ordinært sluttintervju, og dermed også til en høyere kvalitet på søknadsbehandlingen. Erfaringene fra forsøket var positive, men viste samtidig at det er behov for flere endringer og justeringer. Dette følges videre opp i 2012.

Søkermassen

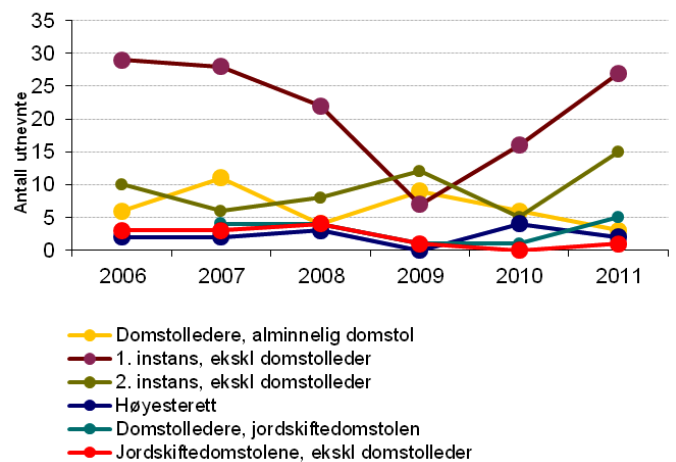
Gjennomsnittlig tilgang på søkere pr. ledig dommerstilling i de alminnelige domstolene har vært relativt stabil fram til 2009, men med en nedgang i 2010. Det var i perioden 2003 – 2008 gjennomsnittlig ni søkere per stilling. I 2009 økte antallet til 11, mens det i 2010 var en nedgang til gjennomsnittlig 8,7. I 2011 var det en oppgang til 11,2 søkere pr stilling. Det er imidlertid betydelige variasjoner, blant annet geografisk. Også til domstollederstillinger i de alminnelige domstolene har det vært en økning i antall søkere. Fra et gjennomsnittlig spenn på 2,8 – 4,8 i årene 2006 – 2010 til et gjennomsnitt på 7,7 søkere i 2011.

Antall ledige domstollederstillinger i jordskiftedomstolene har i årene 2006 – 2011 variert fra en til fem (fem i 2011). Gjennomsnittlig antall søkere har variert fra 2,3 til 6, men var i 2011 nede i 1,3. Gjennomsnittlig antall søkere til dommerstillinger har vært fra 1,3 til 6,0 (i 2011 ble det kun utnevnt én dommer).

Rekruttering av søkere, det vil si å skaffe et godt søkerutfillet, er ikke et ansvar for Innstillingsrådet. Dette påligger i hovedsak DA og domstolene selv. Det er viktig at både domstolene generelt og den aktuelle domstol spesielt, fremstår som attraktiv for potensielle søkere.

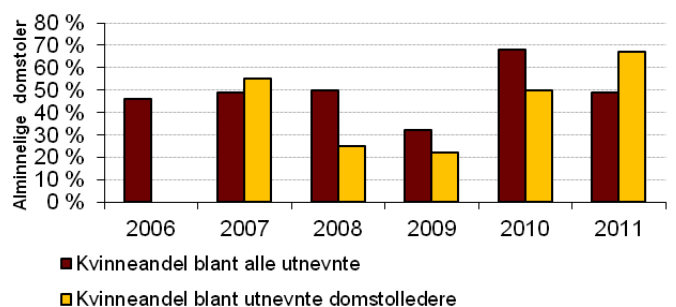
Generelt er det fremdeles ønskelig med både kvalitativt og kvantitativt bedre søkerutfillet.

Til domstollederstillinger er det færre søkere enn til dommerstillinger. Økningen i antall søkere til domstollederstillinger i 2011 refererer seg til et meget lite

Diagrammet viser antall utnevnte dommere fordelt på de enkelte instanser

Det er videre ønskelig med flere kvinnelige søkere. I 2011 var kvinneandelen 38 % i de alminnelige domstolene og 17 % i jordskiftedomstolene. I de alminnelige domstolene har kvinneandelen fra 2002 vært stabil på rundt 1/3 av søkermassen, men har i 2010 og 2011 økt til henholdsvis 41% og 38%. Det må være viktig for DA i rekrutteringsarbeidet å vurdere virkemidler for å øke kvinneandelen i søkermassen ytterligere.

Diagrammet viser kvinneandelen blant utnevnte dommere i de alminnelige domstolene.

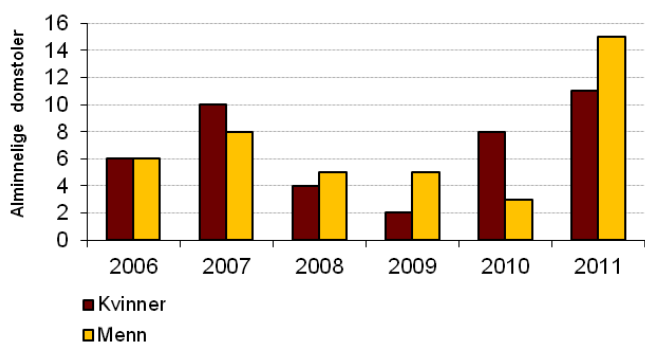
Som tidligere har det vært få søkere til både dommer- og domstollederstillinger i jordskifterettene - dårligere enn

det har vært i de foregående årene. Det ble kunngjort 13 embeter, hvorav sju forble ubesatte. Det er flere grunner til dette, bl.a. manglende kvalifiserte søkere, at stillinger ble utlyst på nytt for å få et bredere søkergrunnlag, og at noen nok ventet med å søke til det var avklart hvorvidt det ble økt dommerlønn og eventuelt hvor stor økningen ble.

Kjønn og alder blant de utnevnte

Av de utnevnte dommerne i 2011 i de alminnelige domstolene er 49 % kvinner og 51 % menn. Andelen utnevnte kvinner er lavere enn i 2010 (68 %), men høyere enn i 2009 (32 %) og på nivå med 2007 og 2008 (49% og 50%). Innstillingsrådet praktiserer moderat kjønnskvotering og innenfor den aktuelle søkermasse anvendes de virkemidler som står til disposisjon for å jevne ut kjønnsforskjellene i dommerkorpset.

Ved årsskiftet var den totale andel kvinnelige dommere i Norge 38 % og 62 % menn. For jordskiftedomstolene er fordelingen 9 % kvinner og 91 % menn.

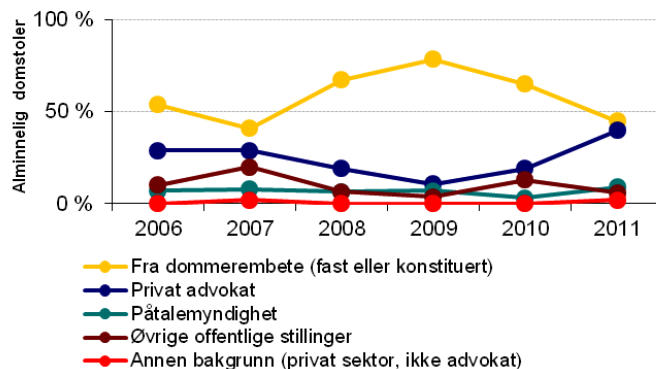

Diagrammet viser kjønnsfordeling ved tilgang av helt nye dommere som tidligere ikke har vært dommere eller konstituerte dommere

I 2011 lå andelen av utnevnte kvinner høyere enn andelen kvinner i søkermassen (38 %). Det samme var også tilfellet i 2010. Gjennomsnittsalder ved utnevning er 45 år. Av de utnevnte i 2011 i jordskiftedomstolene er det ingen kvinner. Alder ved utnevning er 53 år.

Utnevnte dommers tidligere yrke

I 2011 var det færre av de utnevnte i de alminnelige domstolene som kom fra en dommerstilling (fast eller konstituert), enn tidligere år. Dette kan ha sammenheng med at kun tre av utnevningene var til lederstillinger i domstolene. Av de 47 utnevnte kom 20 (43 %) fra dommerstilling (fem fra faste stillinger og 15 fra konstitusjoner) mot fra 41 % til 79 % i perioden 2003-2010. I jordskiftedomstolene kom fem av de utnevnte fra dommerstilling (fire fra faste stillinger og én fra konstitusjon), mot alle i 2008, og ingen i 2009 - 2010.

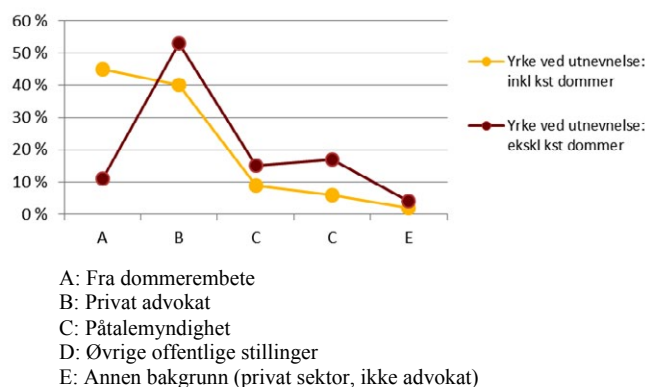

Diagrammet viser fordeling av tidligere yrker, inklusive konstitusjoner til utnevnte dommer

Diagrammet under viser yrke ved utnevning, inkludert de som var konstituert dommer ved utnevningen (gul linje) og deres faste stilling når man ser bort fra konstitusjon (brun linje).

Som diagrammet over viser, kom 43 % fra dommerembete (fast eller konstituert). Diagrammet under viser at dette tallet har sunket til 11 % (fra 20 til fem) når man tar bort de som er konstituert i en dommerstilling. Antallet som kom fra advokatyrket (privatmarkedet) viser 40 % i diagrammet over, men 53 % i diagrammet under. Over 50 % av de utnevnte i 2011 var advokater fra private firma. 15 % av de utnevnte kom fra påtalemyndigheten (diagrammet under) og 17 % fra andre offentlige stillinger (diagrammet under).

Av de utnevnte som hadde permisjon fra sin faste stilling i det private eller offentlige arbeidsmarkedet, men var konstituert dommer ved utnevningen, kom de fleste fra stilling som advokat.

Diagrammet viser fordeling av yrker, eksklusive konstitusjoner til utnevnte dommer

STATISTIKK FOR DE ALMINNELIGE DOMSTOLENE

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Utnevnte, alminnelige domstoler:						
Antall utnevnte, totalt	41	47	37	28	31	47
Antall utnevnte domstolledere	6	11	4	9	6	3
Antall, utnevnte totalt i 1. instans, ekskl domstolleder	29	28	22	7	16	27
Antall, utnevnte totalt i 2. instans, ekskl domstolleder	10	6	8	12	5	15
Antall, utnevnte totalt i Høyesterett	2	2	3	0	4	2
Kvinneandel blant alle utnevnte	46 %	49 %	50 %	32 %	68 %	49 %
Kvinneandel blant utnevnte domstolledere	0 %	55 %	25 %	22 %	50 %	67 %
Gjennomsnittsalder ved utnevning	46	45	45	49	45	45
Yrke ved utnevning:						
Fra dommerembete (fast eller konstituert)	54 %	41 %	67 %	79 %	65 %	43 %
Privat advokat	29 %	29 %	19 %	11 %	19 %	40 %
Påtalemyndighet	7 %	8 %	7 %	7 %	3 %	9 %
Øvrige offentlige stillinger	10 %	20 %	7 %	4 %	13 %	6 %
Annen bakgrunn (privat sektor, ikke advokat)	0 %	2 %	0 %	0 %	0 %	2 %
Søkermasse (inklusive konstitusjoner):						
Antall søknader totalt	359	354	354	326	345	762
Gj.sn. antall søkere pr. stilling, totalt	8,8	7,5	9,3	11,6	8,7	11,2
Maks. antall søkere på en stilling, utenom domstollederstilling	38	35	38	25	44	66
Min. antall søkere på en stilling, utenom domstollederstilling	2	2	3	3	1	2
Kvinneandel blant alle søkere, totalt	32 %	34 %	32 %	34 %	41 %	38 %
Antall søknader totalt vedr. domstolleder	17	44	23	38	34	23
Gj.sn. antall søkere pr. domstollederstilling	2,8	4,4	4,8	4,2	3,4	7,7
Maks. antall søkere pr. domstollederstilling	11	7	8	9	8	13
Min. antall søkere vedr. domstollederstilling	1	1	3	1	1	4
Kvinneandel blant søkere vedr. domstolleder	35 %	34 %	13 %	13 %	24 %	35 %
Antall gjennomførte intervjuer totalt	148	180	177	160	193	265
Andel søkere intervjuet, gj.snitt	41 %	51 %	50 %	49 %	56 %	35 %

STATISTIKK FOR JORDSKIFTEDOMSTOLENE

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Utnevnte, jordskiftedomstolene:						
Antall, utnevnte totalt i jordskiftedomstolen	3	7	8	2	1	6
Antall utnevnte domstolledere	0	4	4	1	1	5
Antall, utnevnte totalt i jordskiftedomstolen, ekskl domstolleder	3	3	4	1	0	1
Kvinneandel blant alle utnevnte	0 %	17 %	25 %	0 %	0 %	0 %
Kvinneandel blant alle utnevnte domstolledere	0 %	0 %	25 %	0 %	0 %	0 %
Gjennomsnittsalder ved utnevning	35	46	42	53	54	53
Yrke ved utnevning:						
Fra jordskiftedommerembete (fast eller konstituert)	0 %	57 %	100 %	0 %	0 %	83 %
Fra overingeniør med løyve	100 %	14 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Øvrige offentlige stillinger	0 %	14 %	0 %	50 %	100 %	17 %
Annen bakgrunn (privat sektor)	0 %	14 %	0 %	50 %	0 %	0 %
Søkermasse (inklusive konstitusjoner):						
Antall søknader totalt	4	25	21	13	6	27
Gj.sn. antall søkere pr. stilling, totalt	1,3	3,6	2,3	3,3	6,0	1,7
Maks. antall søkere på en stilling, utenom domstollederstilling	2	4	3	4	6	5
Min. antall søkere på en stilling, utenom domstollederstilling	1	2	0	2	6	0
Kvinneandel blant alle søkere, totalt	0 %	16 %	33 %	8 %	17 %	7 %
Antall søknader totalt vedr. jordskifterettsleder	0	19	7	4	6	17
Gj.sn. antall søkere pr. domstollederstilling	0	4,8	2,3	4	6	1,3
Maks. antall søkere pr. domstollederstilling	0	6	3	4	6	4
Min. antall søkere vedr. domstollederstilling	0	3	2	4	6	0
Kvinneandel blant søkere vedr. domstolleder	0 %	16 %	29 %	0 %	17 %	6 %
Antall gjennomførte intervjuer totalt	4	24	21	9	4	25
Andel søkere intervjuet, gj.snitt	100 %	96 %	100 %	69 %	67 %	93 %

Postadresse sekretariat:
Domstoladministrasjonen
Postboks 5678 Sluppen
7485 Trondheim

Telefon: + 47 73 56 70 00
Telefaks: + 47 73 56 70 01
E-post: postmottak@domstoladministrasjonen.no

Ytterligere informasjon om Innstillingsrådet er tilgjengelig på
www.domstol.no/innstillingsradet.